

Ku pełni człowieczeństwa

Program wychowawczy dla klas 1-3 POSSP

Opracowała Krystyna Stobierska

zaopiniowany pozytywnie przez Radę Pedagogiczną 31.08.2012r.

zatwierdzony przez Radę Rodziców 14. 09. 2012r.

WPROWADZENIE

Praca wychowawcy to zadanie trudne, odpowiedzialne, ale dające wiele satysfakcji wynikającej ze świadomości, że pomaga się młodemu człowiekowi w jego wszechstronnym rozwoju – emocjonalnym, etycznym, społecznym i intelektualnym. Pierwszeństwo w wychowaniu ma oczywiście dom rodzinny, a rolą wychowawcy jest wspieranie działań w nim podjętych. Wpływ na osobowość ucznia ma też środowisko szkolne i inne grupy, w których funkcjonuje. Nauczyciel planujący proces pracy wychowawczej uwzględnia te uwarunkowania, bierze pod uwagę specyfikę klasy – obserwuje, rozpoznaje jej problemy, potrzeby – opiera się także na swoim doświadczeniu w pracy pedagogicznej, gdyż podopieczni nie zawsze mówią o swoich oczekiwaniach. Program wychowawczy to zapis przewidzianych do realizacji treści, wykaz celów i form pracy, które będą służyły ich osiągnięciu. Jest to duża pomoc dla samego nauczyciela, pozwala mu bowiem działać w sposób bardziej przemyślany, a przez to efektywny.

POWSTANIE PROGRAMU I JEGO EWALUACJA

Koncepcja programu zrodziła się pod wpływem lektury publikacji z zakresu szeroko pojętej pedagogiki, przeglądu treści zawartych na edukacyjnych portalach internetowych oraz udziału w formach doskonalenia zawodowego – spotkaniach metodycznych, seminarium „W poszukiwaniu samego siebie” organizowanym przez Stowarzyszenie Forum Edukacyjne oraz kursie specjalnym „Metody aktywizujące w pracy wychowawczej z uczniem” organizowanym przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Bielsku-Białej. Treści przeznaczone dla klasy 1. i 2. w zasadniczej części pokrywają się z problematyką podjętą przeze mnie w trakcie godzin wychowawczych w latach 2010-2012. Tematyka i wykorzystane formy pracy poddane zostały ewaluacji i po dokonaniu odpowiednich zmian ujęto je w programie. Część programu przewidziana dla klasy 3. realizowana i oceniana będzie w nadchodzącym roku szkolnym. Mówiąc o ewaluacji programu mam na myśli przede wszystkim działania (obserwacje, zbieranie opinii, ankiety) służące ocenie jego doraźnej przydatności czy atrakcyjności z punktu widzenia ucznia. Uchwycenie pełnej wartości programu wychowawczego jest niezwykle trudne i najczęściej możliwe dopiero z pewnego większego dystansu czasowego.

ZADANIA I CELE UJĘTE W PROGRAMIE

Zawarte w programie zadania to:

- integracja zespołu klasowego;
- wszechstronny rozwój osobowości ucznia;
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za słowa i czyny;
- rozwijanie samodzielności i kreatywności ucznia;
- pomoc w procesie uczenia się;
- kształtowanie postaw prospołecznych;
- kształtowanie postaw empatycznych wychowanków;

- troska o kulturę osobistą uczniów;
- kształtowanie pozytywnych wzorców funkcjonowania w rodzinie, szkole i innych środowiskach społecznych;
- doskonalenie kompetencji komunikacyjnych;
- troska o zdrowy styl życia wychowanków.

Realizując program w poszczególnych klasach, nauczyciel zmierza do tego, by uczeń:

klasa 1.

- integrował się z zespołem klasowym i umiał budować dobre relacje z innymi uczniami;
- umacniał poczucie własnej wartości i traktował innych z szacunkiem;
- rozpoznawał wartości i umiał dokonywać ich wyboru;
- znał zasady dobrego zachowania i stosował je w życiu codziennym;
- uczył się otwartości i tolerancji;
- wiedział, jak pracuje pamięć i umiał się uczyć;
- umiał twórczo myśleć;
- umiał właściwie gospodarować czasem;
- miał poczucie odpowiedzialności za dokonywane wybory;

klasa 2.

- doskonalił umiejętność komunikowania się i słuchania innych;
- rozwijał umiejętność twórczego myślenia i uczenia się;
- umacniał poczucie własnej wartości i wiarę we własne możliwości;
- umiał sobie radzić w sytuacjach trudnych;
- rozwijał w sobie empatię;
- rozwijał w sobie postawę otwartości i tolerancji;
- umiał podjąć refleksję dotyczącą wartości, ideałów i autorytetów;
- miał poczucie odpowiedzialności za siebie i grupę;
- uczył się samooceny;
- rozwijał wrażliwość artystyczną;

klasa 3.

- pogłębił refleksję dotyczącą wartości;
- umiał rozeznaczyć emocje i radzić sobie z emocjami negatywnymi;
- miał poczucie własnej godności i okazywał innym szacunek;
- kierował się empatią w relacjach międzyludzkich;
- zauważał swoje mocne strony i wiedział, jak je wykorzystać;
- umiał rozeznaczyć własną osobowość i wiedział, jak ją rozwijać;
- doskonalił umiejętność komunikowania się z innymi;
- doskonalił umiejętność twórczego myślenia;
- wiedział, jaka jest szkodliwość nałogów i uzależnień, jak im zapobiegać i jak z nimi walczyć;
- wiedział, gdzie poszukiwać pomocy w sytuacjach trudnych;
- miał poczucie odpowiedzialności za dokonywane wybory i uczył się samooceny;
- rozwijał wrażliwość artystyczną.

PRZEZNACZENIE PROGRAMU I JEGO REALIZACJA

Program wychowawczy *Ku pełni człowieczeństwa* został napisany z myślą o uczniach gimnazjum, ale treści w nim zawarte mogą być realizowane także w klasach starszych. Uzupełnieniem programu jest pakiet z materiałami pomocniczymi. Jest to przyporządkowany poszczególnym zagadnieniom zbiór scenariuszy, konspektów, propozycji form pracy i informacji. Wgląd do aneksu pozwala na pełniejsze rozeznanie charakteru programu. Zgromadzone materiały mogą być cenną inspiracją w pracy wychowawczej innych nauczycieli. Część materiałów została zaczerpnięta z publikacji pedagogicznych czy opracowana przeze mnie na podstawie literatury fachowej. Są tutaj materiały pozyskane podczas udziału w formach doskonalenia zawodowego, a także ciekawe scenariusze lekcji wyszukane w zasobach edukacyjnych portali internetowych (w tym przypadku zostały podane autor i źródło). Wszystkie materiały zawarte w pakiecie przeznaczone są do użytku wewnątrzszkolnego. Ufam, że ich wykorzystanie pomoże w pracy wychowawcom, a w konsekwencji przyczyni się do podniesienia jakości pracy szkoły.

SZCZEGÓŁOWY ROZKŁAD TREŚCI DLA POSZCZEGÓLNYCH KLAS

Klasa 1 POSSP		
Temat	Cele	Forma realizacji
1. Poznajmy się.	Uczeń: - uczy się autoprezentacji; - integruje się z zespołem klasowym	Formy pracy: - przedstawienie się poszczególnych uczniów - nietypowa autoprezentacja uczniów (ja jako kolor, pora roku, kwiat, zwierzę i instrument muzyczny).
2. Wybieramy samorząd klasowy.	Uczeń: - wybiera samorząd klasowy; - uczy się stosować demokratyczne procedury w życiu społeczności szkolnej.	Formy pracy: - omówienie obowiązków samorządu klasowego; - wybór samorządu klasowego w tajnym głosowaniu.
3. Zapoznanie ze Statutem Szkoły.	Uczeń: - zapoznaje się ze statutem szkoły; - jest świadomy swoich praw i obowiązków; - zna kryteria oceny zachowania i wyrabia w sobie postawę odpowiedzialności za swoje wybory.	Formy pracy: - głośna lektura dokumentu; - omówienie wybranych zapisów.
4. Ja i moje imię.	Uczeń: - zna etymologię swojego imienia i zapoznaje z nią innych; - uzupełnia autoprezentację; - potrafi przedstawić siebie posługując się formą plastyczną; - utwierdza się w poczuciu własnej wyjątkowości; - rozwija ekspresję artystyczną.	Formy pracy: - autoprezentacja (przedstawienie etymologii własnego imienia i charakterystyka podporządkowana literom tworzącym imię); - graficzne przedstawienie znaczenia własnego imienia i dyspozycji związanych z własną

		osobą.
5. W czym jesteśmy podobni, a czym się różnimy?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada o tym, co go fascynuje i poznaje pasje innych członków grupy; - w sposób zabawowy mówi o swoich preferencjach; - integruje się z grupą rówieśniczą. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogadanka na temat uczniowskich pasji; - gra o charakterze integracyjnym „Kto lubi...?”; - dyskusja.
6. Nasza pierwsza klasowa wycieczka.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna organizację wycieczki; - zna regulamin wycieczki i jest świadomy obowiązujących zasad; - poznaje patrona szkoły; - integruje się z zespołem klasowym. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentacja planu wycieczki i kosztów jej organizacji; - odczytanie regulaminu wycieczki; - zawarcie kontraktu regulującego wzajemne zobowiązania uczestników wycieczki; - wycieczka do Fałatówki i organizacja ogniska .
7. Nasze wartości i życiowe kompromisy.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje refleksję na temat własnej hierarchii wartości; - uczy się bronić wartości priorytetowych i uzasadniać swoje stanowisko; - uczy się sztuki kompromisu, dokonując wyboru wartości w obrębie grupy. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca w grupach (układanie domku wartości lub piramidy wartości); - dyskusja.
8. Jak okazywać innym szacunek?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, że dobra atmosfera w klasie zależy od wzajemnego szacunku; - ma świadomość tego, jak okazywać szacunek pracownikom szkoły; - podejmuje refleksję nad tym, jak okazywać szacunek najbliższym. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ankieta; - pogadanka.
9. Savoir-vivre na co dzień.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcie savoir-vivru; - zna dobre obyczaje; -potrafi zastosować w życiu określone normy postępowania; - potrafi określić niezbędne zasady zachowania w szkole; - potrafi określić niezbędne zasady zachowania się przy stole, w teatrze i innych miejscach wymagających zastosowania określonych norm. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dyskusja; - pogadanka; - burza mózgów; - praca w grupach; - scenki rodzajowe.
10. Tolerancja, stereotypy i uprzedzenia.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi wyjaśnić pojęcia: tolerancja, stereotyp, uprzedzenie; - rozumie, w jaki sposób funkcjonują stereotypy i uprzedzenia w odniesieniu do różnych grup społecznych; - jest świadomy negatywnych skutków nietolerancji; - uczy się budować pozytywne relacje z drugim człowiekiem na zasadzie otwartości i tolerancji. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dyskusja; - praca w grupach; - burza mózgów; - ćwiczenia indywidualne; - układanie rozsypanki.

11. Dobrze nam być ze sobą. (zabawy integrujące zespół klasowy)	Uczeń buduje poczucie wspólnoty grupy klasowej;	Zabawy integrujące zespół klasowy („komórki do wynajęcia”, „Zgadnij, o kogo chodzi”, „węzeł”, „życzenia”)
12. Świąteczne tradycje.	Uczeń: - jest świadomy bogactwa polskich tradycji bożonarodzeniowych; - zna ciekawostki związane z celebracją świąt w innych społeczeństwach europejskich.	Formy pracy: - pogadanka; - referaty uczniowskie dotyczące tradycji świątecznych w innych krajach europejskich.
13. Wigilia klasowa.	Uczeń: - uczy się planować i organizować uroczystość klasową; - buduje poczucie wspólnoty zespołu klasowego.	Przygotowanie wigilijnego stołu, kolędowanie i obdarowanie się drobnymi prezentami.
14. Oceniamy swoje zachowanie.	Uczeń: - rozwija umiejętność samooceny; - uczy się obiektywnie oceniać zachowanie innych; - uczy się prezentować własne stanowisko i podejmować dialog z innymi.	Formy pracy: - przypomnienie wybranych zapisów z regulaminu szkolnego; - wzajemna pisemna anonimowa ocena uczniów; - dyskusja - omówienie oceny na forum klasy.
15. Jak spędzamy czas wolny?	Uczeń: - opowiada, w jaki sposób spędza czas wolny i poznaje upodobania innych członków grupy; - wie, co to znaczy bezpiecznie spędzać czas wolny w sposób bezpieczny, sprzyjający zdrowiu, dobremu samopoczuciu oraz kształtowaniu pozytywnych relacji międzyludzkich;	Formy pracy: - pogadanka; -dyskusja.
16. Kształcenie umiejętności gospodarowania własnym czasem.	Uczeń: - podejmuje refleksję nad własną organizacją czasu; - zna wagę dobrej organizacji czasu; - poznaje strategie umiejętnego gospodarowania czasem i potrafi bardziej świadomie zaplanować swój tygodniowy rozkład zajęć.	Formy pracy: - praca indywidualna (rysowanie koła/tortu – graficznego przedstawienia doby i czynności, na które poświęcamy czas); - test badający umiejętność gospodarowania czasem (psychozabawa); - burza mózgów; - pogadanka; - elementy wykładu.
17. Jak pracuje nasza pamięć?	Uczeń: - wie, za jakie funkcje są odpowiedzialne poszczególne półkule mózgowe; - uświadamia sobie, jak pracuje pamięć podczas procesu uczenia się; - zna istotę metody sporządzania map mentalnych.	Formy pracy: - pogadanka; - elementy wykładu; - prezentacja wybranych map mentalnych; - praca indywidualna bądź grupowa (opracowanie mapy mentalnej dla zagadnienia z wybranego przedmiotu).
18. Dobra koncentracja drogą do sukcesów w nauce.	Uczeń: - ma świadomość tego, że efektywność nauki zależy od koncentracji; - wie, jak rozwijać zdolność	Formy pracy: - pogadanka; - elementy wykładu; - ćwiczenia na koncentrację; - psychozabawa.

	koncentracji.	
19. Czy potrafię twórczo myśleć?	Uczeń: - ćwiczy zdolność twórczego myślenia; - integruje się z zespołem klasowym.	Formy pracy: - ćwiczenia rozwijające zdolność twórczego myślenia; - psychozabawa.
20. Jak my postrzegamy siebie, a jak postrzegają nas inni?	Uczeń: - doskonali umiejętność introspekcji i nazywania uczuć; - zdaje sobie sprawę z tego, jak złożona i względna może być prawda o człowieku; - uczy się z dystansem patrzeć na siebie; - lepiej poznaje grupę; - uczy się wyrażać swoją opinię w sposób taktowny i empatyczny.	Formy pracy: - dyskusja; - praca indywidualna i zbiorowa (wypełnienie karty pracy z „duszką”); - pogadanka.
21. Ja w klasie.	Uczeń: - rozwija poczucie zaufania i otwartości w zespole; - integruje się z zespołem klasowym.	Formy pracy: - kwiatek grupowy; - mapa nieba; - pogadanka.
22. Jaką jesteśmy klasą?	Uczeń: - charakteryzuje swoją klasę; - charakteryzuje swoje samopoczucie w szkole, a zwłaszcza w grupie rówieśniczej; - wyraża swoje oczekiwania związane z wychowawcą, rówieśnikami i funkcjonowaniem szkoły.	Formy pracy: - ankieta i jej omówienie; - dyskusja.
23. Ustalamy końcoworoczną ocenę zachowania.	Uczeń: - rozwija umiejętność samooceny; - uczy się obiektywnie oceniać zachowanie innych; - uczy się prezentować własne stanowisko i podejmować dialog z innymi.	Formy pracy: - wzajemna pisemna anonimowa ocena uczniów; - dyskusja; - omówienie proponowanych ocen na forum klasy i ustalenie ocen zachowania poszczególnych uczniów na koniec roku.
24. Podsumowanie pracy rocznej.	Uczeń: - charakteryzuje swoje osiągnięcia w minionym roku szkolnym; - wyciąga wnioski dotyczące pracy w następnym roku szkolnym.	Formy pracy: - omówienie wyników nauczania i zachowania za cały rok szkolny; - pogadanka.

Klasa 2 POSSP		
Temat	Cele	Forma realizacji
1. Nasze palny na nowy rok szkolny.	Uczeń: - pogłębia znajomość regulaminu (swoich praw i obowiązków); - jest świadomy kryteriów oceny zachowania i wyrabia w sobie postawę odpowiedzialności za swoje zachowanie; - wyrabia w sobie pozytywne	Formy pracy: - odczytanie i omówienie treści dokumentu; - pogadanka; - praca indywidualna (napisanie listu do samego siebie z planem pracy na rozpoczynający się rok szkolny; list będzie ponownie

	nastawienie do pracy w nowym roku szkolnym	odczytany na zakończenie roku)
2. Wybieramy samorząd klasowy.	Uczeń: - wybiera samorząd klasowy; - uczy się stosować demokratyczne procedury w życiu społeczności szkolnej.	Formy pracy: - przeprowadzenie tajnego głosowania; - przypomnienie zakresu obowiązków członków samorządu.
3. Dar uwagi. (o uwadze i umiejętności dobrego słuchania na podstawie filmu K. Kieślowskiego <i>Gadające głowy</i>)	Uczeń: - rozwija kompetencje komunikacyjne w zakresie empatii i aktywnego słuchania; - zna cechy dobrego słuchacza i dobrego rozmówcy; - integruje się z grupą.	Formy pracy: - projekcja filmu z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - dyskusja; - praca indywidualna; - praca w grupach; - elementy wykładu.
4. Jak efektywnie się uczyć?	Uczeń: - jest świadomy zależności między sposobem uczenia się a typem inteligencji; - rozwija umiejętność efektywnego uczenia się.	Formy pracy: - pogadanka; - test pozwalający określić typ inteligencji; - elementy wykładu.
5. Ćwiczymy twórcze myślenie.	Uczeń: - rozwija twórcze myślenie; - buduje wspólnotę z zespołem klasowym.	Formy pracy: - ćwiczenia rozwijające twórcze myślenie; - psychozabawy.
6. Czy kompleksy utrudniają ci życie?	Uczeń: - zna pojęcie kompleks; - dokonuje autoanalizy i zastanawia się, czy jest osobą z kompleksami; - potrafi wskazać swoje mocne strony.	Formy pracy: - pogadanka; - psychozabawa (test).
7. Sztuka pozytywnego myślenia.	Uczeń: - jest świadomy konieczności kształtowania poczucia własnej wartości; - wie, jaka jest siła pozytywnych emocji i twórczego myślenia.	Formy pracy: - pogadanka; - praca z tekstem; - lektura fragmentów książki V. Peale`a <i>Możesz, jeśli myślisz, że możesz</i> ; - praca indywidualna i grupowa (ćwiczenia „Moja energia”, „Mówimy sobie coś miłego”, „Moje atuty”).
8. Jak sobie radzić ze stresem?	Uczeń: - wartościuje stres jako zjawisko pozytywne i negatywne (dystres potocznie zwany stresem); - zna sposoby rozładowania stresu.	Formy pracy: - pogadanka; - referaty przygotowane przez uczniów; - elementy wykładu.
9. Normy i zasady w grupie rówieśniczej. (na podstawie filmu J. Nasfetera <i>Abel, twój brat</i>)	Uczeń: - potrafi zinterpretować tytuł filmu; - charakteryzuje Karola Matulaka – głównego bohatera filmu; - zastanawia się, dlaczego bohater stał się ofiarą przemocy, a później agresorem; - zastanawia się, jak sprzeciwić się	Formy pracy: - projekcja filmu z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - dyskusja.

	zachowaniom agresywnym w grupie rówieśniczej.	
10. Niebezpieczeństwo stosowania dopalaczy.	Uczeń: - wie, jakie są negatywne skutki korzystania z dopalaczy; - ćwiczy umiejętność wyrażania swojej opinii.	Formy pracy: - pogadanka; - praca grupowa z tekstem i kartami pracy; - elementy wykładu.
11. Wigilia klasowa.	Uczeń: - uczy się planować i organizować uroczystość klasową; - buduje poczucie wspólnoty zespołu klasowego.	Przygotowanie wigilijnego stołu, kolędowanie i obdarowanie się drobnymi prezentami.
12. Gimnazjalisto walcz!	Uczeń: - potrafi ocenić swoje postępy w nauce; - jest świadomy tego, z czego wynikają ewentualne problemy w nauce i jak sobie z nimi poradzić; - wie, jakie jest znaczenie ambicji i pracowitości w dążeniu do wyznaczonych sobie celów.	Formy pracy: - pogadanka; - ankieta i jej omówienie.
13. Oceniamy swoje zachowanie.	Uczeń: - rozwija umiejętność samooceny; - uczy się obiektywnie oceniać zachowanie innych; - uczy się prezentować własne stanowisko i podejmować dialog z innymi.	Formy pracy: - przypomnienie wybranych zapisów z regulaminu szkolnego; - wzajemna pisemna anonimowa ocena uczniów; - dyskusja; - omówienie oceny na forum klasy.
14. O stereotypach raz jeszcze. (na podstawie filmu <i>Jestem zły</i> G. Packa).	Uczeń: - doskonali umiejętność analizy i interpretacji dzieła filmowego; - ocenia postawy bohaterów; - wskazuje osoby i instytucje mogące pomóc dzieciom i ich rodzicom.	Formy pracy: - projekcja filmu z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - heureka; - dyskusja; - praca w grupach; - burza mózgów.
15. Otwórzmy się na ludzi niepełnosprawnych. (na podstawie filmu J. Bławuta <i>Nienormalni</i>)	Uczeń: - dostrzega potrzeby osób upośledzonych umysłowo; - rozumie potrzebę akceptacji ludzi niepełnosprawnych; - wskazuje podobieństwo dążeń osób upośledzonych do własnych; - charakteryzuje własną postawę wobec osób niepełnosprawnych.	Formy pracy: - projekcja filmu z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - praca w grupach; - dyskusja; - burza mózgów.
16. Nasz stosunek do starości i ludzi starych. (na podstawie filmu <i>Arka</i> G. Jonkajtysa)	Uczeń: - doskonali umiejętność analizy i interpretacji dzieła filmowego; - dostrzega specyficzne trudności ludzi w podeszłym wieku; - zastanawia się nad tym, jak pomóc ludziom starym w zmaganiu się z problemami wynikającymi z ich wieku.	Formy pracy: - projekcja filmu z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - pogadanka; - dyskusja; - burza mózgów.
17. Nasze ideały, nasze autorytety	Uczeń:	Formy pracy:

i nasi idole.	- uświadamia sobie różnice między idolem a autorytetem; - wie, jak ważne jest naśladowanie pozytywnych cech innych;	- pogadanka; - dyskusja; - metoda słoneczka.
18. Planujemy wycieczkę klasową.	Uczeń: - zna organizację wycieczki; - zna regulamin wycieczki i jest świadomy obowiązujących zasad; - jest świadomy odpowiedzialności za dokonane wybory; - rozmawia o swoich ideałach i autorytetach w atmosferze otwartości i zaufania.	Formy pracy: - prezentacja planu wycieczki i kosztów jej organizacji; - odczytanie regulaminu wycieczki; - zawarcie kontraktu regulującego wzajemne zobowiązania uczestników wycieczki.
19. Co nowego w BWA?	Uczeń: - rozwija wrażliwość artystyczną; - staje się bardziej świadomym odbiorcą sztuki.	Zwiedzanie galerii, pogadanka.
20 Oceniamy nasze zachowanie.	Uczeń: - rozwija umiejętność samooceny; - uczy się obiektywnie oceniać zachowanie innych; - uczy się prezentować własne stanowisko i podejmować dialog z innymi.	Formy pracy: - wzajemna pisemna anonimowa ocena uczniów; - dyskusja; - omówienie proponowanych ocen na forum klasy i ustalenie ocen zachowania poszczególnych uczniów na koniec roku.
21. Klasyfikacja końcoworoczna.	Uczeń: - podejmuje refleksję nad swoimi osiągnięciami; - wyciąga wnioski dotyczące pracy w następnym roku szkolnym.	Formy pracy: - omówienie wyników nauczania i zachowania za cały rok szkolny; - indywidualne odczytanie listów do samych siebie, które uczniowie redagowali na początku roku szkolnego; - pogadanka.

Klasa 3 POSSP		
Temat	Cele	Forma realizacji
1. Wybór samorządu klasowego.	Uczeń: - wybiera samorząd klasowy; - uczy się stosować demokratyczne procedury w życiu społeczności szkolnej.	Przeprowadzenie tajnego głosowania.
2. Przypomnienie treści Statutu Szkoły.	Uczeń: - pogłębia znajomość regulaminu (swoich praw i obowiązków); - jest świadomy kryteriów oceny zachowania i wyrabia w sobie postawę odpowiedzialności za swoje zachowanie.	Odczytanie i omówienie treści dokumentu.
3. Mieć godność.	Uczeń: - wie, że godność to podstawowa wartość życia; - wie, co to jest godność osobowa, osobista, nadawana ;	Formy pracy: - heureka; - pogadanka; - praca w grupach.

	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega związek między godnością i szacunkiem; - uczy się dostrzegać pozytywne cechy u innych i mówić o nich; - uczy się przyjmować komplementy. 	
4. Film <i>Siedem kobiet w różnym wieku</i> K. Kiesłowskiego jako metafora prawdy o dramacie ludzkiego życia.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doskonalą umiejętność analizy i interpretacji dzieła filmowego, streszczając poszczególne jego części i dostrzegając ich metaforyczny charakter; - podejmuje refleksję nad ludzkim losem, przemijaniem, trudem pracy, pasją i ceną, jaką trzeba płacić za jej realizację. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekcja filmu z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - heureka; - burza mózgów; - dyskusja; - praca w grupach.
5. Nasze spojrzenie na starość na podstawie filmu M. Łozińskiego <i>Wszystko może się przytrafić</i> .	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi scharakteryzować bohaterów filmu – Tomka Łozińskiego i starszych ludzi – i powiedzieć, co dało im spotkanie; - uczy się empatii wobec starszych; - rozumie, co to jest komunikacja międzypokoleniowa; - rozwija umiejętność rozmowy o przemijaniu i śmierci. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekcja filmu M. Łozińskiego <i>Wszystko może się przytrafić</i> z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - ankieta na temat starości (7 pytań, na które uczniowie odpowiadają przed projekcją filmu) i jej omówienie; - heureka; - dyskusja.
6. Wpływ środowiska rodzinnego i rówieśniczego na kształtowanie charakteru na podstawie filmu R. Glińskiego <i>Cześć, Tereska</i> .	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa ukazane w filmie emocje; - zastanawia się, jak radzić sobie z emocjami negatywnymi i rozumie, dlaczego warto być asertywnym; - omawia ukazane w filmie relacje rodzinne; - podejmuje dyskusję na temat systemu wartości bohaterów filmu; - wie, gdzie szukać pomocy w trudnej sytuacji i rozumie, jak ważne jest, by umieć o nią poprosić. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekcja filmu R. Glińskiego <i>Cześć, Tereska</i> z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - praca w grupach i dyskusja w oparciu o instrukcję zamieszczoną w materiałach pomocniczych „Filmoteki Szkolnej”.
7. O sztuce komunikowania naszych potrzeb, chęci i uczuć innym ludziom, czyli małe ABC asertywności.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmuje asertywność jako pozytywną alternatywę wobec agresywnej obrony własnych praw kosztem drugiego człowieka, manipulacji oraz bierności; - bada własną umiejętność bycia asertywnym w różnych sferach życia; - poznaje metody rozwijania własnej asertywności. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dyskusja; - tworzenie „mapy asertywności”; - wykład; - praca w grupach.
8. Język naszego ciała (komunikacja niewerbalna).	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadamia sobie, jaką rolę w komunikacji odgrywa język ciała; - uświadamia sobie zasady warunkujące poprawne odczytanie języka ciała; 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heureka; - wykład; - ćwiczenia praktyczne w odczytywaniu mowy ciała przedstawionej na wybranych ilustracjach zaczerpniętych

	<ul style="list-style-type: none"> - podejmuje próbę interpretacji wybranych komunikatów pozawerbalnych; - uświadamia sobie wagę autoprezentacji w kontaktach interpersonalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> z książki A. Pease'a <i>Mowa ciała</i>; - odgrywanie scenek; - gra „sygnały”; - zabawa „układanie figur”; - zabawa „pantomimiczna plotka”.
9. Rozwój osobowości.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje refleksję nad własną osobowością; - określa własny typ temperamentu na podstawie testu Le Senne'a; - uświadamia sobie konieczność permanentnego rozwoju własnej osobowości. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogadanka; - test Le Senne'a; - lektura fragmentu książki J. Mellibrudy <i>Rozwój i samorozwój</i>.
10. Budowanie poczucia własnej wartości (osobowość intro- i ekstrawertyczna).	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadamia sobie własną wyjątkowość; - poznaje możliwości wykorzystania wiedzy o temperamentalnych determinantach osobowości w życiu codziennym, a zwłaszcza procesie samorealizacji; 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychozabawa; - wykład; - dyskusja.
11. Wigilia klasowa.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczy się planować i organizować uroczystość klasową; - buduje poczucie wspólnoty zespołu klasowego. 	<p>Przygotowanie wigilijnego stołu, kolędowanie i dzielenie się spostrzeżeniami dotyczącymi celebracji świąt bożonarodzeniowych.</p>
12. Ustalamy ocenę zachowania za pierwsze półrocze.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwija umiejętność samooceny; - uczy się obiektywnie oceniać zachowanie innych; - uczy się prezentować własne stanowisko i podejmować dialog z innymi. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie wybranych zapisów z regulaminu szkolnego; - wzajemna pisemna anonimowa ocena uczniów; - dyskusja - omówienie oceny na forum klasy.
13. Ćwiczymy twórcze myślenie.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwija twórcze myślenie; - buduje wspólnotę z zespołem klasowym. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia rozwijające twórcze myślenie; - psychozabawy.
14. Jesteśmy po to, by kochać.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na prawo człowieka do kochania i bycia kochanym; - uświadamia sobie znaczenie własnej aktywności w dojrzewaniu do miłości. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - burza mózgów; - dyskusja; - praca z wybranymi aforyzmami dotyczącymi miłości; - lektura opowiadania <i>Historia „Bezimiennego” chłopca</i>.
15. Mówimy NIE nikotynie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje szkodliwe składniki dymu tytoniowego; - wie, jak palenie wpływa na zdrowie (wymienia najczęstsze choroby); - dostrzega korzyści wynikające z niepalenia; - uczy się prezentować swoje stanowisko. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dyskusja; - wykład; - emisja filmów prezentujących szkodliwość palenia zamieszczonych na serwisie internetowym youtube; - praca z kalkulatorem (obliczanie, ile możemy zaoszczędzić pieniędzy, nie paląc); - praca w grupach (układanie haseł reklamujących niepalenie).

16. Alkoholizm – przyczyny, istota zjawiska i sposoby przeciwdziałania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje refleksję nad przyczynami picia alkoholu; - jest świadomy szkód, jakie alkohol wyrządza zdrowiu i życiu; - uczy się odmawiania, gdy do picia namawiają go inni; - zna sposoby przeciwdziałania alkoholizmowi. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -quiz „bingo o alkoholu”; - elementy wykładu; - dyskusja; - praca metodą „niedokończonych zdań”; - praca w grupach (układanie haseł reklamujących niepicie).
17. Niebezpieczeństwo narkomanii.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje refleksję nad powodami sięgania po narkotyki; - rozumie, że środki psychoaktywne nie pomagają rozwiązywać problemów; - zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństw wynikających ze stosowania środków narkotycznych. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - układanie rozsypanki dotyczącej narkomanii; - dyskusja; - praca w grupach.
18. Relacje między światem wirtualnym a światem realnym w filmie <i>Exit</i> G. Koncewicza.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzieli się swoimi odczuciami po odbiorze filmu i dokonuje interpretacji jego tytułu; - zastanawia się nad przyczynami ucieczki współczesnego człowieka w świat wirtualny; - rozumie, jakie korzyści i zagrożenia niosą współczesne media; - jest świadomy konieczności rozsądnego korzystania ze współczesnych technologii komunikacyjnych. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekcja filmu z pakietu „Filmoteka Szkolna”; - dyskusja; - praca w grupach.
19. Stop pornografii. (o godności kobiety)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie, że pornografia niszczy potrzebę intymności i godność człowieka; - dostrzega, że istnieje związek między pornografią a przestępstwami na tle seksualnym. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekcja filmu <i>Stop pornografii. Pornozniewolenie</i> (wydanego przez Fundację „Źródło”, Zakład „Wychowawca”); - dyskusja;
20. Planujemy wycieczkę klasową	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna organizację wycieczki; - zna regulamin wycieczki i jest świadomy obowiązujących zasad; - jest świadomy odpowiedzialności za dokonane wybory. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentacja planu wycieczki i kosztów jej organizacji; - odczytanie regulaminu wycieczki; - zawarcie kontraktu regulującego wzajemne zobowiązania uczestników wycieczki.
21. Odwiedzamy bielskie galerie sztuki.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwija wrażliwość artystyczną; - staje się bardziej świadomym odbiorcą sztuki. 	<p>Zwiedzanie wybranych bielskich galerii.</p>
22. Ustalamy końcoworoczną ocenę zachowania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwija umiejętność samooceny; - uczy się obiektywnie oceniać zachowanie innych; - uczy się prezentować własne stanowisko i podejmować dialog 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzajemna pisemna anonimowa ocena uczniów; - dyskusja - omówienie proponowanych ocen na forum klasy i ustalenie ocen

	z innymi.	zachowania poszczególnych uczniów na koniec roku.
23. Co nam udało się osiągnąć w minionym roku szkolnym?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi mówić o swoich sukcesach i porażkach; - wyciąga wnioski dotyczące pracy w następnym roku szkolnym. 	<p>Formy pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówienie wyników nauczania i zachowania za cały rok szkolny; - pogadanka.

Opracowała Krystyna Stobierska